

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	16

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7.	DENETİM BULGULARI	11

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:Teşkilat Yapısı.....	2
Tablo 2: İdari Personel Tablosu	3
Tablo 3:Akademik Personel Tablosu	3
Tablo 4: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)	4
Tablo 5: Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri Tablosu (TL).....	5
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri Tablosu (TL)	6
Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	6

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliđi

BMKYS : Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Döviz Hesabının Kullanılmaması
2. Üniversitenin Harcama Birimleri Arasındaki İşlemlerde Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Kullanılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Erciyes Üniversitesi 1978 yılında Kayseri Üniversitesi adı ile kurulmuş olup, 1982 yılında Erciyes Üniversitesi adını almıştır. Üniversite, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı Cetvelde yer alan, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, Yükseköğretim Kuruluna bağlı özel bütçeli bir kuruluştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı

Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Erciyes Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, rektörlüğe bağlı birimler, daire başkanlıkları, rektör yardımcıları, genel sekreter ve yardımcıları, genel sekreterliğe bağlı birimler, İç Denetim Birimi, Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Erciyes Üniversitesi 19 fakülte, 1 yüksekokul, 2 meslek yüksekokulu, 7 enstitü, 41 araştırma merkezi ve 1 uzaktan eğitim merkezi ile hizmet vermektedir. Erciyes Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none">• Rektör• Rektör Yardımcıları• Genel Sekreterlik• İç Denetim Birimi• Hukuk Müşavirliği• Daire Başkanlıkları• Bilgi İşlem Daire Başkanlığı• İdari Mali İşler Daire Başkanlığı• Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı• Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı• Personel Daire Başkanlığı• Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı• Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı• Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı• Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü• Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	<ul style="list-style-type: none">• Fakülteler• Diş Hekimliği Fakültesi• Eczacılık Fakültesi• Edebiyat Fakültesi• Eğitim Fakültesi• Fen Fakültesi• Güzel Sanatlar Fakültesi• Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi• Hukuk Fakültesi• İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi• İlahiyat Fakültesi• İletişim Fakültesi• Mimarlık Fakültesi• Mühendislik Fakültesi• Sağlık Bilimleri Fakültesi• Spor Bilimleri Fakültesi• Tıp Fakültesi• Turizm Fakültesi

	Veteriner Fakültesi Ziraat Fakültesi <ul style="list-style-type: none"> • Enstitüler Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Fen Bilimleri Enstitüsü Gevher Nesibe Genom ve Kök Hücre Ens. Güzel Sanatlar Enstitüsü Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü • Yüksekokullar Yabancı Diller Yüksekokulu • Meslek Yüksekokulları Adalet Meslek Yüksekokulu Halil Bayraktar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu • Uygulama ve Araştırma Merkezleri (41 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi
--	--

Üniversitede 2021 yılsonu itibariyle akademik ve idari personel sayısı toplam 4.531'dir. Bu personelin 2.257'si kadrolu akademik personel, 2.274'ü idari personeldir. Üniversitede 616 sözleşmeli personel ve 1.874 işçi istihdam edilmektedir. Ayrıca 39 yabancı uyruklu akademik personel görev yapmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Tablosu

Kadrosu	Dolu	Boş	TOPLAM
Genel İdari Hizmetler	848	376	1224
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	918	518	1436
Teknik Hizmetleri Sınıfı	228	60	288
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	5	2	7
Yardımcı Hizmetli Sınıfı	274	180	454
Din Hizmetleri Sınıfı	1	0	1
TOPLAM	2.274	1.136	3.410

Tablo 3: Akademik Personel Tablosu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli	
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı	Yarı zamanlı
Profesör	485	65	550	485	-
Doçent	233	82	315	233	-
Dr. Öğretim Üyesi	404	112	516	404	-
Öğretim Görevlisi	287	71	358	287	-
Araştırma Görevlisi	809	293	1.102	809	-
Yabancı Uyruklu	39	0	39	39	-
TOPLAM	2.257	623	2.880	2.257	-

1.3. Mali Yapı

Erciyes Üniversitesi “Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 5436 sayılı Kanun’un 12’nci maddesi ile değişik (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer almıştır. Üniversite giderlerini Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 727.052.000,00-TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 174.028.892,00-TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 901.080.892,00-TL’ye ulaşmış olup, ödeneğin %96,08’i yani 865.754.567,26 -TL’si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu (TL)

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	471.194.000,00	492.545.299,00	490.472.850,73	99.58%	56.65%
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	77.288.000,00	80.327.110,00	79.174.090,65	98.56%	9.15%
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	59.898.000,00	77.098.750,00	63.523.202,39	82.39%	7.34%
05-Cari Transferler	30.566.000,00	116.722.590,00	116.289.696,65	99.63%	13.43%
06-Sermaye Giderleri	88.106.000,00	134.387.143,00	116.294.726,84	86.54%	13.43%
TOPLAM	727.052.000,00	901.080.892,00	865.754.567,26	96.08%	%100

Yukarıya alınan tabloya göre 2021 yılında bütçe giderleri %96,08 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021 yılı giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %19,08 oranında aşılmıştır. Bu oran personel giderlerinde %4,09 sosyal güvenlik kurumlarına yapılan prim ödemelerinde %2,44 mal ve hizmet alım giderlerinde %6,05 cari transferlerde %280,45 ve

sermaye giderlerinde %31,99 olarak gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/ Mevlana Değişim Programı/ Farabi Değişim Programı/AB hibe işlemleri olmak üzere 2021 yılı için toplam 82.309.417,67 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları aşağıdadır:

Tablo 5: Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini	Gerçekleşen Tutar	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	41.199.000,00	45.607.503,79	110,70	5,43
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	655.916.000,00	752.973.890,26	114,79	89,80
05-Diğer Gelirler	29.937.000,00	40.950.941,24	136,79	4,88
Toplam	727.052.000,00	839.532.335,29	115,47	100,13
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler (-)		1.090.190,78	0	0,0013
TOPLAM	727.052.000,00	838.442.144,51	115,32	100

Yukarıya alınan tabloya göre 2021 yılında bütçe gelirleri %115,32 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer gelir çeşitlerinde de gerçekleşme tahminlerin üzerindedir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri Tablosu (TL)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (A)	2020 Yılı (B)	2021 Yılı (C)	2019-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	366.481.247,94	412.625.769,52	490.472.850,73	12,59	18,87

SGK Devlet Prim Giderleri	58.900.846,71	67.939.943,79	79.174.090,65	15.35	16.54
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	48.354.703,04	48.404.488,95	63.523.202,39	0.10	31.23
Cari Transferler	20.180.564,08	23.000.058,42	116.289.696,65	13.97	405.61
Sermaye Giderleri	79.817.492,10	80.893.231,40	116.294.726,84	1.35	43.76
TOPLAM	573.734.853,87	632.863.492,08	865.754.567,26	10,31	36,80

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri Tablosu (TL)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (A)	2020 Yılı (B)	2021 Yılı (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	44.173.222,30	39.481.644,37	45.607.503,79	-10.62	15.52
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	533.398.691,98	554.541.179,40	752.973.890,26	3.96	35.78
Diğer Gelirler	35.871.576,75	47.323.536,08	40.950.941,24	31.92	-13.47
TOPLAM	613.443.491,03	641.346.359,85	839.532.335,29	4.55	30.90
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler(-)	1.333.678,05	316.179,24	1.090.190,78	-76.29	244.80
	612.109.812,98	641.030.180,61	838.442.144,51	4,72	30.80

Dönem faaliyet geliri 1.100.320.789,57 TL, indirim iade ıskonto toplamı 1.090.130,78 TL, net geliri 1.099.230.658,79 TL, faaliyet gideri ise 1.061.007.806,39 TL olan Üniversitenin, 2021 yılını 38.222.852,40 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2021 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
1.061.007.806,39	1.100.320.789,57	1.090.130,78	1.099.230.658,79	38.222.852,40

Erciyes Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu

idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır. Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılını 105.007.105,20 TL net kar ile tamamlamıştır.

Üniversite bünyesinde özel bütçeden ayrı olarak sosyal tesis işletmesi bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- Özkaynak Değişim Tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

Üniversitenin, 2020 - 2021 yıllarına ilişkin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ve yayınlanmıştır. Birimlerin organizasyon şemaları oluşturulmuş, fonksiyonel görev tanımları yapılmış, temel yetki ve sorumluluk dağılımı yasal mevzuat doğrultusunda belirlenmiş ve web sayfalarında yayınlanmıştır. Personelin görev tanımlarına ilişkin çalışmalar ile süreç yönetimi çalışmaları kapsamında süreç formları ve iş akış şemalarının oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

Rektör değişiminde yetki devirleri yazılı olarak yapılmakta, yetkilendirilen rektör yardımcıları kendi birimlerin tüm süreçlerinden sorumlu olmaktadır. Her yılbaşında Rektör Olur'u ile harcama ve gerçekleştirme görevlileri belirlenmekte ve birimlere duyurulmaktadır. Görevler ayrılığı ilkesine tam olarak uyulamamakla birlikte bu konu üzerinde çalışılmaktadır.

“Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmış ve Etik Üst Kurulu oluşturulmuştur. Etik yönergesi hazırlıkları sürmekte olup çalışmaların 2022 yılı içerisinde tamamlanacağı öngörülmektedir.

Performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalara başlanmıştır. Talepler doğrultusunda hazırlanan yıllık eğitim programı dahilinde hizmet içi eğitimler verilmektedir. Görevde Yükselme Yönetmeliği'ne uygun olarak atama ve yükseltmeler gerçekleştirilmektedir. Personelin mesleki yeterliliğine yönelik eğitim çalışmaları başlatılmış olup her görev için en uygun personelin seçilmesine dikkat edildiği ifade edilmiştir.

Üniversitenin ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanan stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı vardır. Plan, her birimin kendi amaç ve hedeflerini belirlemesinden sonra Stratejik Plan Hazırlama Kurulu tarafından hazırlanmakta olup bu konuda hizmet alımı yapılmamaktadır. İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır. Performans programı içerik olarak mevzuata uygundur.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Üniversitenin 2021 Yılı İdare Faaliyet Raporu süresinde ve mevzuatına uygun şekilde yayımlanmıştır.

2020-2021 dönemi için İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu 02.10.2019/96811 tarih ve sayılı Rektörlük Olur'u ile belirlenmiştir. İç kontrol risklerini belirleme çalışmaları devam etmekte olup izleme ve raporlama çalışması yapılmamaktadır. Bu alanda personele eğitim vermek amacıyla planlama çalışmaları yapılmaktadır.

Kurumda İç Denetim Başkanlığı 2007 yılında kurulmuş olup iç denetim faaliyetleri yıllık çalışma programı çerçevesinde yürütülmektedir. Birimde 5 iç denetçi görev yapmaktadır. İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen standartlara uygun olarak iç denetim rehberi hazırlanmış olup iç denetim faaliyetleri bu çerçevede yürütülmektedir. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları bulunmaktadır. Düzenlenen iç denetim raporlarında, gerekli görülen önlemleri içeren eylem planlarına, gerçekleştirme sürelerine ve sorumlu personele ilişkin bilgiler yer almaktadır. Hazırlanan iç denetim raporlarının izlenmesinde ilgili iç denetçi görevlendirilmektedir. Planlanan eylem süresi sonunda ilgili iç denetçi tarafından gerçekleştirilmesi öngörülen eylemlerin yerine getirilip getirilmediği takip edilmektedir. İzleme sonuçlarına ilişkin bulgu izleme tablosu

doldurularak üst yöneticiye ve ilgili birime bilgi verilmekte, bulgu izleme tablosu ve iç denetim raporu İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilmektedir.

Ön mali kontrol faaliyetleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde yer alan Ön Mali Kontrol Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Bu çalışmalar “Erciyes Üniversitesi Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi” doğrultusunda Şube Müdürlüğünde görevli değişik alanlarda uzmanlaşmış personel tarafından ilgili yasal ve idari düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Yönetim bilgi sistemi, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretebilecek ve analiz yapma imkanı sunacak şekilde tasarlanmış olup, kurum içi ve kurum dışı yazılımlar aracılığıyla yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgi ve raporların üretilmesi ve analiz edilmesi sağlanmaktadır.

Yukarıya alınan değerlendirmeler doğrultusunda, çalışmaların henüz tamamlanmamış olmasına karşın iç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı düşünülmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döviz Hesabının Kullanılmaması

Banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarlarının 105 Döviz Hesabında takip edilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 105 Döviz Hesabının niteliğine ilişkin 26'ncı maddesinde bu hesabın, muhasebe birimlerinin banka hesaplarına intikal eden konvertibl döviz tutarları ile bunlardan yapılan ödeme, iade ve göndermelerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak, Erciyes Üniversitesi yevmiye defterinin incelenmesi neticesinde; 2021 yılı içinde yurtdışı veri tabanı ödemeleri, yabancı öğrenci sınav ücreti tahsilatı gibi işlemlere ilişkin olarak Kurumun banka nezdindeki döviz hesabından belirli tutarda ödeme ya da tahsilat yapılmasına rağmen söz konusu tutarların 105 Döviz Hesabı yerine 102 Banka Hesabında izlendiği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin yukarıda yer alan hükmüne aykırı bu uygulama neticesinde, Kurumun 2021 yılı bilançosunda yer alan hesap tutarlarında gerçek durumun yansıtılmadığı düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında; 2022 yılından itibaren 105 döviz hesabı kullanılacağını bildirmiş ise de, 2021 mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

BULGU 2: Üniversitenin Harcama Birimleri Arasındaki İşlemlerde Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Kullanılması

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Erciyes Üniversitesinde 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının niteliğini açıklayan 364'üncü maddesinde; söz konusu hesabın, aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in 365'inci maddesinde; bu hesabın hangi işlemler için kullanılacağı sayılmış olup, tek bir muhasebe birimi bulunan özel bütçeli kamu idarelerinin söz konusu hesabı kullanmalarına yönelik bir düzenleme yer almamıştır.

511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının, aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılacağı mevzuatın amir hükmüdür.

Dolayısıyla kurum içerisinde farklı harcama birimleri arasında yapılan işlemlerde Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanılmasının yukarıya alınan Yönetmelik hükümlerine uymadığı düşünülmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ERCIYES ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2021 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	16
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	19
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	19
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	19
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	20
6.	DENETİM BULGULARI	20
7.	EKLER.....	26

KISALTMALAR

DMİS : Döner Sermaye Mali Yönetim sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Döner Sermayeden Yapılan Ek Ödemenin Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına Kaydedilmesi
2. Zarar Eden ve Faaliyeti Olmayan Döner Sermaye İşletme Birimlerinin Bulunması
3. Satın Alınan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 24.08.2000 tarih ve 24150 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelik ile kurulmuştur.

Daha sonra çeşitli nedenlerle değiştirilen Yönetmelik en son 9.6.2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin 9'uncu maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yayımlı tarihinde yürürlüğe giren son Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde işletmenin faaliyet alanları aşağıya alındığı şekilde belirlenmiştir;

“(1) İşletme çalışmaları sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla aşağıda belirtilen faaliyetlerde bulunur:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin taleplerine yönelik bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak ve benzeri hizmetler yapmak.

b) Kamu ve özel sektöre, ulusal ve uluslararası kuruluşlara, gerçek ve tüzel kişilere ihtiyaç duydukları alanlarda, sınav ve belgelendirme hizmeti vermek.

c) Üniversitenin eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretmek.

ç) Klinik, poliklinik ve laboratuvarlarda yapılacak muayene, tetkik, tahlil, tedavi, üretim ve bakım ile ilgili faaliyetlerde bulunmak.

d) Açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı ve yataksız sabit ve geçici kuruluşları işletmek.

e) Laboratuvar ve atölyelerde her çeşit cihaz, makine, alet-edevat, tesisat ve benzerlerinin üretim, bakım ve onarımını yapmak.

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerin faaliyet alanları ile sınırlı olarak

mal ve hizmet üretmek; önceden Rektörden izin almak şartıyla elde edilen ürünlerin pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak.

g) Sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli malların her türlü standartlara uygunluğu konusunda raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak.

ğ) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak.

h) Danışmanlık, kontrol, muayene ve benzeri hizmetler vermek, analiz ve ölçümler yapmak.

ı) Faaliyet alanı ile ilgili her türlü yayım ve basım işlerini yapmak”

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Döner Sermaye İşletmesinin Yönetim Kurulu, Üniversite Yönetim Kuruludur. Üst yöneticisi Rektördür. Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde yardımcılara, dekanlara veya enstitü, yüksekokul, araştırma ve uygulama merkezi müdürlerine devredebilir. Üniversite Yönetim Kurulu da yetkilerini uygun gördüğü ölçüde, kuracakları yürütme kuruluna devredebilir. Yürütme Kurulu, Üniversite Yönetim Kurulunca seçilecek bir Rektör yardımcısı, üç öğretim elemanı (dekan ve yüksekokul müdürü de olabilir) ve bir muhasebe yetkilisi olmak üzere beş kişiden oluşur.

İşletme yönetimi ve teşkilatı, yönetim kurulu (Üniversite Yönetim Kurulu), yürütme kurulu, üst yönetici (Rektör), işletme müdürü ve memurlardan oluşmaktadır. İşletme bünyesinde 3 birim faaliyet göstermektedir.

Kurumun saymanlık hizmetleri, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Defterdarlık Kurumlar Döner Sermaye İl Saymanlık Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinde; 1 işletme müdürü, 985 akademik personel, 1989 idari personel ve 1225 işçi görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine

ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 771.070.000,00-TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2021 bütçe gideri 680.440.479,57-TL, bütçe geliri ise 730.304.872,18TL olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 57,00TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 280.443.147,13-TL'dir.

2021 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 723.855.840,17-TL, gider toplamı 618.848.734,97-TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yıl sonu itibarıyla dönemi 105.007.105,20 TL net kârla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş Veriler Defteri,
- Geçici ve Kesin Mizan,
- Bilanço,
- Gelir Tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,

- Envanter Defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen

denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döner Sermayeden Yapılan Ek Ödemelerin Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına Kaydedilmesi

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılı mali tablolarının incelenmesi neticesinde, personele yapılan ek ödemelerin giderleştirilmesinde 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının kullanılması gerekirken 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının kullanıldığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 770 Genel Yönetim Giderlerine ilişkin "Hesabın İşleyişi" başlıklı 518'inci maddesinin üçüncü fıkrasında;

"Personele her ne ad altında olursa olsun katkı payı olarak yapılan ödemeler bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutar 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına alacak kaydedilir" denilmek suretiyle üretilen mal veya hizmetle herhangi bir bağlantısı olmayan giderlerin bu hesapta izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu itibarla, İşletme Müdürlüğü tarafından personele yapılan ek ödemeler, işletme müdürlüğü tarafından üretilen mal veya hizmet ile doğrudan ilişkisi olmayan bir faaliyet olup, yapılan ödemelerin de genel yönetim anlamında değerlendirilerek 770 kodlu Genel Yönetim Giderleri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin "Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı" başlıklı 496'ncı maddesinde;

"Hizmet üretim maliyeti hesabı, hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılır" denilerek hizmet üretim maliyeti hesabının kullanılması gereken çerçeve çizilmiştir. Buna göre, Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı kurum tarafından üretilen hizmetlerin maliyetine girebilecek giderlerin izlenilmesi için kullanılan bir hesaptır.

Buna göre, personele yapılan ek ödemelerin muhasebeleştirilmesinde yukarıda açıklanan hükümler gereğince 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı yerine 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının kullanılması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında özetle; Döner Sermayeden yapılan ek ödemelerin hizmet üretim maliyeti hesabına kaydedilmesi işlemlerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne Döner Sermaye Mali Yönetim sistemi (DMİS) üzerinden otomatik olarak gönderilen excel programı üzerinden otomatik olarak yapıldığını, bu programa herhangi bir müdahalenin söz konusu olmadığını bildirmiş ise de, uygulamanın yukarıya alınan Yönetmelik hükümlerine uymadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Zarar Eden ve Faaliyeti Olmayan Döner Sermaye İşletme Birimlerinin Bulunması

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğüne bağlı birimlerden 6 'sının gelirlerinin giderlerini karşılayamaması sonucu zarar ettikleri, diğer 6'sının ise herhangi bir faaliyette bulunmadığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner Sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (a) fıkrasında; Yükseköğretim kurumlarında üniversite yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile döner sermaye işletmesi kurulabileceği belirtilmektedir.

Aynı maddenin (i) fıkrasına göre ise; Döner Sermaye İşletmesi faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde, kaynakların ekonomik, verimli ve tasarruflu kullanılması esastır. Yapılacak olan ödemelerde gelir-gider dengesinin gözetilmesi zorunludur.

Ayrıca, (j) fıkrasında; Döner Sermaye İşletmelerinin faaliyet alanları, gelir ve giderleri, sermaye limitleri ile işletmelerin yönetimine ilişkin esas ve usullerin Maliye Bakanlığı'nın görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği ifade edilmiştir.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına ilişkin Yönetmelik'in "Kuruluş" başlıklı 4'üncü maddesinde; Yükseköğretim kurumlarınca, ilgili yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü ve Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak döner sermaye işletmesi kurulabileceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in Faaliyet Alanları başlıklı 5'inci maddesinde ise;

"Döner sermaye işletmelerinin yükseköğretim kurumlarının esas faaliyetlerini aksatmayacak şekilde çalıştırılması gerekir. Bu işletmelerin;

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak,

c) Üniversite ve ona bağlı kurumlarda hasta muayene ve tedavisi yapmak ve bunlarla ilgili tahlil ve araştırmaları yürütmek,

ç) Faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak amaçlarından biri veya birkaçına yönelik faaliyette bulunması gerekir.

Döner sermaye işletmeleri, çalışmalarını sırasında eğitim ve öğretim ile bunlara katkıda bulunan uygulamayı ön planda tutar" denilerek döner sermaye işletmelerinin yukarıda sayılan görevlerden bir veya birkaçına yönelik faaliyette bulunması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemede; 2021 yılı itibariyle toplam 27 döner sermaye işletme biriminden 6'sının aktif olmadığı tespit edilmiş olup, söz konusu işletmelerin kuruluş amaçları doğrultusunda sayılan faaliyetlerden biri veya birkaçına yönelik aktif çalışmada bulunması gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca, anılan Yönetmelik'in "Gelir Ve Giderler İle Bunların Muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinin birinci fıkrasına göre, döner sermaye işletmesinin gelirleri, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları, şartlı bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerden, giderleri ise faaliyet alanları ile ilgili giderlerden oluşur.

Aynı maddenin 4'üncü fıkrasında ise, döner sermaye işletmesi gelirlerinin kullanılmasında 2547 sayılı Kanun'un 58'inci maddesine atıfta bulunularak, işletme faaliyetleri sırasında kaynakların ekonomik, verimli ve tasarruflu kullanılması ve yapılacak ödemelerde ise gelir-gider dengesinin gözetilmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler çerçevesinde, zarar ettiği tespit edilen işletmelere ait gelirlerin elde edilmesi ve giderlerin harcanmasında mevzuata uygun bir şekilde gelir-gider dengesinin sağlanmasının gerektiği düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında özetle; işletme zararlarının, gelecek yıllarda tahsil edilecek gelirlerin cari yıla mal edilememesinden ya da pandemi nedeniyle sabit giderlerini karşılayıp herhangi bir hizmet üretememelerinden, bazı merkezlerin de toplumsal katkı hizmetlerinden dolayı karlılık öncelikle yapmadan bu hizmetlerine devam etmelerinden kaynaklandığı belirtilmiş ise de zarar eden veya herhangi bir faaliyeti bulunmayan birimlerin bu durumlarının yukarıya alınan mevzuat hükümlerine uymadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 3: Satın Alınan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Erciyes Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin mali tabloları incelendiğinde bilgisayar yazılım alımlarının 260 Haklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "26 Maddi olmayan duran varlıklar" başlıklı 220'nci maddesinde "*Maddi olmayan duran varlıklar hesap grubu; herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve işletmenin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ve belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar gibi varlıklar ile bunlar için hesaplanan birikmiş amortismanların kaydı için kullanılır.*" denilmekte; 260 Haklar Hesabına ilişkin 222'nci maddesinde ise; "*Haklar hesabı, bedeli karşılığı edinilen imtiyaz, patent, lisans, ticari marka ve unvan gibi hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılır*" hükmü yer almaktadır.

Bilgisayar yazılım alım ve yapımlarının 830 Bütçe Giderleri Hesabında kayıtlı olmasına karşın 260 Haklar Hesabının çalıştırılmamasının yukarıya alınan Yönetmelik hükümlerine uymadığı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; satın alınan bilgisayar yazılımlarıyla ilgili Haklar Hesabı kullanılmasına 2022 yılı mali yılı itibariyle başlanılmış olup tüm yazılım ve ilgili haklar bu hesapta titizlikle ve hassasiyetle takip edilecektir, demiş ise de 2021 yılı mali tablolarındaki hata devam etmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Döner Sermayeden Yapılan Ek Ödemelerin Genel Yönetim Giderleri Hesabı Yerine Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına Kaydedilmesi	2020	Yerine Getirilmedi	Konu bulguya alındı.
Satın Alınan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi	2020	Yerine Getirilmedi	Konu bulguya alındı.